

le de două ori în săptămâna: Joi și
dimineață; însă când va prezintă im-
portanța materialor, va sosi de trei său
de patru ori în săptămâna.

Pretiul de prenumerare,
pentru Austria:

• anu întregu	8 fl. v. a.
diumetate de anu	4 fl. v. a.
patru	2 fl. v. a.

pentru România și strainatate:

• anu întregu	12 fl. v. a.
diumetate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumerare se facă la toti dd. corespondintii ai nostri, si de a dreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea seu speditură; căte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunțe si alte comunicatii de interesu privat — se respunde căte 7 cr. de linie; repetirile se facă cu pretiu acordat. Pretiul timbrului căte 80 cr. pentru una data se anticipează.

Partea din cauză a serbatorilor catolice de vineri și sambătă dar și fiind că redactorele locuiau are se pieșe la Carloveti pentru fonduri și alte afaceri naționale-bisericești de mare importanță și urgență: pre dominecă vîtoria nu va potă se apăra „Albina.”

Pesta, în 80 optomvre 1872.

Sau pusu domnii stepani de astazi, și deea alta directiune mintilor si inițiatoru omenesci; ei au anunțat resoluții formale cugetărilor si semnamentelelor de pana acumă de dreptu si de morală, de umanitate si demnitate; ei tindu a destronă si alungă din peptul omenilor pre Ddieu celu vechiu, si a punu, — aci nu sunt de acordu, — unii pre Deák, altii pre Andrassy, si mai altii pre Lónyay de Ddieu; in totu casulu pre unu magiaru incarnat!

Si — astă va se dica a cultivă, a morală si civilisă, a ferici dupa comanda — tierile si poporale.

De acătă sublima inspirație modernă condus, unu d. episcopu romanu, dupa cum ni repórta si splica o marturia de facia, mai de unadi se laudă altui episcopu romanu că — „li-a troznit' o!“ Adeca — sciti mai de unadi la Bogia. Ei, dar cela laltu dnu episcopu nu pricepea limb'a tiganăscă si credea că bietulu săntu parinte colegu alu seu — a nebunitu! — Nu; ci chiar din contra, parintele episcopu a primitu si elu scol'a si moral'a domnilor; a troznit u pre Crisostolu de pana acumă si a redicatu pre altariulu seu pre idoli moderni, cari imparțu tutli si decorațiuni si boni, si imunitate pentru jafuri.

Insa despre acătă si inca unele siodienii d'alu d'astea, vom lasă se vorbescă la rondulu seu dlu corespondinte alu nostru. Noi avem u se ocupămu asta data la acestu locu de aparitiuni mai pregnante si eroice in politic'a modernă.

Fericitorii nostri constituionali, genitili mandatari ai MSale apostolice, au trebuita de spioni, — se'ntielege pentru respondirea adeverului si dreptatei, pentru dressarea poporului dupa principiale moderne.

„Zastava“ din Neoplanta, in nrulu seu 122, de dominecă trecuta, ni arăta sublimul modu, cum se faurescu spionii, cum chiar ilustritatea sa dlu comisariu plenipotinte alu MSale, b. Majthényi, a deschis scola si face pre magistrulupentru acătă frumosă vertute modernă!

Dlu profesore gimnasialu Dr. Milanu Georgeviciu inderpta in citatulu nrulu „Zastavei“ o epistola deschisa la adresă a numitului Comisariu, in carea i povestesc in facia, cum mai antai maiorul de honvéd Rapun l'a citat la sine, ca pre unu honvéd subordinat, cum i-a svatuitu, se se lapede de partit'a naționale, că va capata câtăva mii de florini si din dregatorii va potă se aléga ca din pere moi.

Apoi dlu Majthényi-pas'a, carele d'arondulu ii citéda naintea sa, „ad audiendum verbum,“ pre profesori si alti barbati publici, — citandu-lu si pre elu, l'a provocat și fia spionu si — totu de o data i-a datu instructiune cu de amenunțulu, că — cum se pasiésca, cum se implinesca acătă onorabile functiune secreta.

I spunea, că — are se fia destituitu de profesura, pentru ca se apăra martiru si se destete incredere nemarginita la partit'a naționale!

Ah, ce adorable morală si vertute domnăscă, modernă! —

Dup' aceea elu, martirulu, se caute si ingagiatiu la „Zastava“ lui Mileticiu, unde va avea ocaziune a vedé si audi-

tote si a cunoșce tōte planurile partitei naționale; — pre acereta se le descria pre o hartă, apoi pe promenada — să'a, mergendu in naintea ilustrului d. comisariu, for' a vorbi o vorba cu elu, se face perduta acea hartă!

Nici candu elu, spionulu, se nu deo facia cu comisariulu, si despre acestu reportu dintre ei, se nu scia — a fora de ei si de unele persoane mai nalte — nimenea!

Astfelui povestesc profesorul gimnasialu din Neoplanta, Dr. Milanu Georgeviciu, despre dresur'a ce virtuosulu magnatul magiaru si mandatariu plenipotente alu stepăniștei se adoperă a-i dă in audiint'a de la 24 optomvre a. c. Dar de serboculu, cum se vede tare batutu la capu, nu se prindea.

Elu tōte cuvintele luminatului stepanu si magistru, le duse calde la „Zastava“, unde dice că, scie la cāte persecuții si necasuri are de a se asteptă, insa — este găt'a a le suferi tōte pentru cauza, pentru onoreea națunei sale.

„Naționa sa va sustine si acătă lupta, unde inamicul nu alege armele, si — va esă de securu invingetoria.“

Si in fine incheia vorbalințe:

„Desprețiescu pre 6menii cari în străciunea loru propria, au perduțu credint'a in onorabilitatea altor'a!“ —

Audi Oltene! Audi Popasule!

Auditii tieri si auditii poporă — de la Resaritul si de la Apusu, de la media-dia si medianópte! —

Audi lume, si audi istoria, cum domnii — Imperatului Austriei, stepanitorii de astazi, absoluti si eschisivi ai poterei in monarchia, — cum ei lucra a lumina, inderptă si civilisă poporale!!!

Dar „Zastava“ din Neoplanta, totu in acelu nrul mai publica o a duou'a epistola deschisa catra comisariulu regiu b. Majthényi, din partea altui profesore gimnasialu — totu de acolo, cu numele A. Sandiciu.

Astătă dice că, — de candu dlu comisariu se asiediatu cu activitatea sa in Neoplanta, totu mereu, ca dupa unu planu si cu o tendintia, se respondescu faime, cumca cutari barbati naționali ambla imbnidindu-se pe la dlu comisariu, denunciandu — unulu pre cutare, altulu pre alti barbati de frunte, si astfelui dovedindu că — lipsesce credint'a si solidaritatea naționale intre ei.

De ora-ce si dlu Sandiciu, nu din propriulu indemnui, ci chiamatu, a amblatu la comisariulu si a avutu a colo unu discursu lungu de 2 ore, despre scole si gimnasiu, si de ora-ce faim'a tendintioasa vră a scăi, cumca elu s'ar fi plansu ori espektoratu in contra lui Suboticu: elu provoca pre dlu comisariu b. Majthényi, se dechiară in publicu, déca la acea audiintia a fostu măcar cu unu cuventu atinsu numele de Suboticu? Si provocatoriul adaugă amenintarea că, pentru unu casu, déca ilustrulu d. comisariu regiu nu s'ar affă indemnatu a se dechiară, densulu punendu la o parte reserv'a de discretiune, va publica discursu intregu, pentru ca publiculu se véda, de ce spiritu este condus dlu comisariu regiu! —

Astfelui incepu inimosii serbi lupt'a cu — nou'a morală, nou'a directiune, nou'a cultura si dresura ce li se intenedia! —

Din colo peste Laita, faimile despre o criza ministeriale, despre ministeriulu lui Auersperg-Unger, — ori cătu se des-

mintiescu, totu nu incéta; ba inca din dia in dia totu mai multu se afirma

Feliu de feliu de combinatii se facu, unele pré seriose, altele chiar ridiculose, dar tōte deplinu dovedindu că — opinionea publica nu se poate odihni, pre cătu timpu acestu de facia guvernului nu se schimbă, si inca cu totu cu sistem'a si politic'a sa.

Mai caracteristicu este cea-ce se vorbesce, cumca archiducele Albrecht ar fi acel'a, carele ocasiunalmente, si a nume de curendu in Buda ar fi reflectatul pre Imperatalu, că ar fi supremul timpu ca se faca o data pace cu poporale sale!

Noi, pre cătu conoscerem u impregiurările, suntemu convinsi, că in data ce archiducele Albrecht ar ajunge ca se reflecte astfelui pre domnitorulu, or'a dualistilor-centralisti ar fi batutu!

Asemenea picante este faim'a, că conservativii, atătu cei din colo cătu si ai nostri, lucre din respoteri a veni la putere, folosindu-se la monarchulu de nemultumirea generale a poporului cu barbatii de astazi si cu sistem'a si administratiunea loru.

Aci mai usioru credem u că trebuie se fia ceva in lucru; éta pentru ce:

Este cunoscutu că clic'a astazi la putere — pururi s'a girat de liberale si progresista; acum insa d'unu timpu de o data vedem u pre organele ei demonstrandu cu ostentatiune că, proprii ministeriale de astazi, și celu de aici, și celu din Viena, sunt in celu mai adeveratu in-

Acătă — nu se dice foră destulă cauza. Asă se vede, că dd. stepanitori, prin astfelui de explicare si declarare spera, a se mai potă sustine in gratia Imperatului!

„Wanderer“ deci se exprima in acăsta privintia, că ei, domnii de astazi, pentru de a-si salvă „geschäftsul,“ sacrifică principiale.

Acătă este semnatură timpului la noi. —

Septeman'a trecuta, cu mare ostentatiune, casă in triumfu reportau foile guvernului si dupa ele si cele latte magiare, ba „P. Ll.“ inca si alătă-ieri mai sustinu printre corespondintia oficiosa din Neoplanta, cumca — o deputatiune de 50, di cinci-dieci de preoti din Sirmiu s'a presentat la baronulu Majthényi pasa, plenipotentiatul stepanitorulu magiaru in Neoplanta, pentru de a-i aduce omagiale, de a-i descoperi incredere si de a-i multiam pentru measurele energice contra partitei naționale, de-ritorice de biserica!

Dupa cum afilam dintr-o corespondintia directa in „Wanderer“ de dominecă trecuta, luorulu este — cevasi cam altintrelia. Vr'o 8-9 calugeri de prin manastirile Sirmiului, si cu 2-3 preoti la pop'a Alecsa, s'au presen-tat administratorului patriarchal, episcopului Graciu in Carloveti, pentru a-lu rogă și-i sprinăsca, si apoi — poftiti de a dreptulu de administratorulu, au mersu si la b. Majthényi, carele — li-a vorbitu nemtiesce si unguresce, cea ce ei nici unul n'au priceput!

De aci se vede că, ce séma de ómeni au fostu acea imposanta deputatiune a clerului serbescu!

Adeverulu e, că comunitatile serbesci urma totu mereu a protesta in contra measurelor absolute si nelegali ale guvernului magiaru, si că — bub'a, in locu d'a fi porntu spre vindecare, dupa cum afirma domnii despoti, ea totu mai multu se imfă si se inveninédia! — Noi, pre cătu conoscerem ómenii si impregiurările, nu potem se credem, că acestu conflictu atătu de aprigu, se se termine foră o criza cumpăta. Guvernul nostru asiatic merge oblu in tendint'a sa d'a inadus aspiratiunile naționale —

cele mai naturali si legitime, si — fiindu că aceste aspirații la nici una naționu nu sunt atătu de desvoltate si atătu de generalu susținute, ca și la serbi, de aceea stepanii nostri asiatici s'au apucat să sugrume acele aspirații la serbi mai antaiu! Dar — ne vom convinge că — au s'o patiescă.

Dupa corespondintia lui „P. Ll.“ comisariulu b. Majthényi se fia disu deputatiunei clerului serbescu, că misiunea sa este mai verosu, a cred relatiuni regulate, si a tinen cont dupa potintia de tōte ecitabilile postulate a pretimei si a poporului serbescu.

Precum tōta lumea ce a cestit actul respec-tivu alu MSale Imperatorului Franciscu Iosifu, misiunea comisariului Majthényi s'a disu a fi: investigarea si aducerea in regula a fondurilor, a averilor naționale bisericești. Ei bine: acă éas o nevoie, o mintiu chiar la lumina, si adeca: naltul guvern parintescu — său a ascunsu adeverulu in resolutiunea monarhului si a facutu pre Domnitoru se sub-soria o falsitate, — său minte prin gur'a comisariulu b. Majthényi.

Pre tōta diu'a cestim in foile guvernali fras'u, că — se vorbim francu, se nu vindemus piso'a in sacu: si bine, ce dd. de la putere ambla totu cu mintiun'a?!

In Diet'a Prusiei, de opta dile se desbate a supr'a unui proiectu de lege municipale. Proiectul este alu guvernului, lucratu prin concursulu celor mai probati barbati de specialitate si deci destulu de liberalu, pentru de a ascură pana si poporului de la tiéra o influență si diregere autonomă. Dar tocmai acătă nu place „junkerilor“ adeca ciociorilor.

Prințipele Bismarck, din cauza sanatății lipsesc de la Dieta, si acătă absintia a pisicei dă curajiu siocorilor si chitorianilor — pan' la nerusinare! Paragrafu de S. acătă falance istorica moroda ataca si modifica in Cas'a de susu, unde ei sunt stepanii.

Si apoi — firesc, si acei juukeri, casi tōte ruginile vecchi, totu cu acel cuventu, adeca sub acel pretestu ataca measurele si drepturile liberali pentru popor, că — acelea ducu la democratia, democratia érasu duce la revoluție, revoluție la socialism si — la destronare, la comună!

Astfelui acătă spirite degenerate provoca d'adreptulu celu mai aprigiu si chiar principale contrastu intre progresulu generalu alu poporului, intre desvoltarea si prosperarea totalului, si intre interesulu particulariu, adeca domn'a eschisiva, a unei clase mărcă de ómeni!

Astfelui — cei-ce si aroga si pôrta masăa de adeverati radimatori ai monarhiei, oblu procedeu a le discredită si derimă pre acestea!

Astfelui urmandu-se pretotindeniá prin monarhie cele mari, dar si unele mici: nemic'a pôte se fia mai naturalu, de cătu că poporale vor se incépa a cugăta la republica!

Cea ce noă din incăntările reacțiunii ciociorilor in Diet'a Prusiei ni-a placutu, si marturisirea mai multor foi, de altintre inamică spiritului si tendintelor poporului latine, marturisirea că numai ideile Francei, au fostu adeveratu democratice si au naintat drepturile, emanciparea poporului pretotindeniá, si că cutesările reacțiunarie orbe, ca și cele de astazi din Diet'a Prusiei, numai de atunci facu progresu de candu influența Francei in Europa este redusa.

Pana si „P. Lloyd,“ capulu domnilor Andreásy si Lónyay vorbesce acătă limba; (a se vede articululu de fondu in nrulu seu de ieri!) — dar un'a totu a inghitit'o, — numai se nu se nece cu ea! — a inghitit si retacutu că, la noi, in Diet'a si tiér'a Ungurésca, in legislatiune si administratiune, chiar domnii stepani magarii in prim'a linia n'ar avea curagiul si cutessarea de atăt'a reacțiune, atăt'a insielare, apăsare si impilare a poporului si specialu a populaților nemagiare, deca astazi Francia cu celele sublimi ar stă in fruntea Europei!

Radicarea Francei, da, este caderesă si disparerea cioclanilor. Probatum est. —

Cód'a Cometei.

Mai de unadi unu culegetoriu alu naibei, ori cătu noi i diceamur sè nu ni faca din „cometa“ — „comedie“, ori cătu i splicamu, că este vorba de institutul *Delegatiunilor*, carele din anu in anu ni se infacișidă pre orisontele vietiei de statu, si intru atâtă si intru cătu sparia tiér'a cu sarcinile ce din anu in anu totu mai mari i le impune, — se asémenia unei *comete*: némtiulu naibei un'a tinea că e — *comedie*, că mai multu se asémenia unei comedii, căci se aduna in numele poporului, votédia sarcini spre binele, pentru folosulu poporului; dice că e parlamenteu — din parlamentu, espreziviu adeverata a opiniunei publice, si — totu *numai din gluma*, „o comedie“, adeverulu fiindu că, este si lucra pentru domni, pentru binele loru, petrecerea loru, chiar easi *comediele din teatru*!

Co ajunge; — poporul măcar cătu de simplu, inca 'si are mintea si-si are logic'a sa.

Si — totu asiá 'si are logic'a sa si cursu naturei. Este mare domn c. Lónyay, si mai mare dóra — contele Andrásy, ér *caramil'a din Viena*, cerea ii pórta de capestru, este chiar mare si poterica: totusi — totu cu totii, si inca cu Bismarck si cu Vilelmu impreuna, totu nu potu face ca sórele sè nu resara, séu celu resarit u sè nu apuna; — séu sè li resara numai loru, si sè apuna numai bieteloru popor! — Da, asiá este. —

Noi, la rondulu nostru am spusu si am arestatu tieout'a de estu timpu a Cometei nóstre, vulgo *Delegatiune dualistica*; am spusu si am arestatu că in diumetatea cea némtică — de o data partit'a centralistiloru, ca si inspirata de celu reu, incepuse a fi seriósia, si trebuí domolita prin elementele contrari, prin — cei-ce nu sunt amicii constitutiunei si dualismului.

Aci s'a inceputu comedie'a. Acì culegetoriu nostru, némtiulu naibei, avéa dreptate.

Nu este mai prostu, de cătu candu comediantulu de pre scena — de o data vré sè fia realu, seriosu! Si — nu este mai siodu, de cătu candu ómeni seriosi se punu a jocá *comedia*!

Ei bine; a fostu si a trecutu. Ministeriu lui *Auersperg-Unger* a fostu atacatu de partisani, sei si a sporat si sustinutu de opprintii sei, si spriginitu si salvatu de antagonisti sei, de federalisti; — si cu atât'a comedie'a némtiului credeam că s'a gatatu.

Dar nu e asia; nu s'a gatatu. Comet'a, séu comedie'a, cum dice némtiulu nostru, a lasatu o căda lunga, intru carea pote sè se impeudece si sè cada si sè-si rumpa — déca nu gutulu, dar nasulu, intréga sistem'a clicioi complotatóri.

Nu pote principale *Auersperg* sè uite, că — partisani sei era si rumpa capulu!

Nu potu cei de susu sè ignoratie, că sistem'a stà pre picióra slabe.

Increderea lui *Auersperg* in nemtii centralisti — s'a dusu pre cōpoa; d'ar sì a poteriloru mai nalte in autoritatea si valórea ministrialor de astadi!

Machin'a intréga se clatina.
Si — éta, de aci se nascu cōbole si fai-mele ne'ncetate despre crise immininti, crise in cabinetu si crise in sistema.
Auersperg dice: *liberalii nu sunt de credinta, dar — nici sistem'a nu e buna*. Noi cei de din căci, dupa organismulu nostru parlamenteriu, nu potem sè fimu compacti, sè fimu *un'a*; căci nu suntem esiti toti dintr'o mama, ci din diserite tieri, multu pucinu *autonom*. Magiarii, ori cătu de poliglotă li i tiér'a, prin sistem'a loru strinsu centralistica si de unitate natiunale, sunt *un'a* in Dieta si *un'a* in *Delegatiune*.

Cislaitania cum e, nu pote concurge cu ei; este dependinte de la ei, data discretiunei loru; cu unu cuventu „*stă sub suzerenitatea loru*“ —

Este celu mai puru adeveru. Magiarismulu, *Asia, stepanesce faptualminte*, prin egemon'a si eschisivismulu seu natiunalu; — dar *numai si numai* prin acést'a. Va sè dica: *numai pana candu MSa, Imperatulu*, ii sustiene cu autoritatea si poterea sa, prin fórtia si cu maiestria, in cărc'a popóraloru.

Acést'a — acum a inceput a pricepe cei din colo si cei de susu; acumu abia vócea si legea naturei a petrunsu in peptulu loru impetritudi; acuma ei vedu că — nu e bine asiá. — De dreptu si dreptate ei totu n'au ajunsu a se cugetá!

Éta aci, in pucine cuvinte, *natura crisei ce se pregatesce* si a ferberei, ce dejá se observa — colosulu in Viena. Este căda cometei. —

O revista peste unele diaria romane!

Incepemu cu „*Romanulu*“ cunoscutu ca prima, cea mai mare, mai liberala si mai na-tiunale fóia din Bucuresci.

Acésta fóia, in nrulu seu din 9 si 10 oct. publica dupa o óresi-care „*Correspondintia magiara*“ unu articlu, de buona séma cu ceva scopu sublimu! dar pre care de din căci ori-cine l'u va ceci, trebuie sè credea că este, pentru d'a laudă si popularisá pre dlu c. Lónyay si politice'a sa, ce noi dicemus că ne sugruma de mórté.

Acelu articlu căruia „*Romanulu*“ i dà atât'a importantia si onore, fiindu că la noi nime nu scie de vr'o „*Correspondintia magiara*“ si fiindu că ni vine a crede, cumca dd. de la „*Romanulu*“ ér sunt mistificati de vr'unu „*Camiliu*“ dar asta data fora nici o semnatura, — no semntu indemnati a-lu reproduce si noi, celu pucinu in pasagiale ce ne atingu pre noi, pre romanii din Ungaria si Transilvania, pentru ca stimabilulu publicu romanu natiunalu sè se convinga inca o data, ce va sè dica — a retaci si a perseverá in retacie!

„*Romanulu*“ publica:

„Comitele Lónyay, ministrulu-presiedinte ungurescu, are numerosi inamici in opositiunea magiara. Unu omu politico cu inamici atâtua de invesntiuni pe d'o parte, si cu amici atâtua de devotati pe d'alt'a, nu pote fi unu omu de rondu. De sicuru că actualele guvernul alu Ungariei a comis gresiele, ca ori-ce altu guvernul; inca chiar Lónyay, un'a din cele mai mari capacitatii politice ale tieriei si unu omu cu totulu independente, care n'a adoptat de cătu sub rezerva program'a guvernului, declarat in discursulu seu din camer'a de diosu, că nici stan-g'a, nici drépt'a din parlamentu n'ar poté forma unu cabinetu care, in impregiurările de facia, sè fia in stare a guvernă tiéra mai bine de cătu guvernulu actualu.

Sunt dôue curiute deosebite in spiritulu ómeulor politici magiari.

Unii, cari facu parte din scol'a vechia, credu că ideia de statu ungurescu va prinde radecina numai atunci, candu se vor poté supune prin fortia nationalitățile nemagiare. (Sic!)

Altii din contra, ar voi sè gasescă basele unei intelegeri prin care Ungaria sè se impace cu Slavii si cu Romanii. Atunci aceste poporatuni n'ar mai caotá sprigini in tierile vecine pentru desvoltarea nationalității loru: aspirația natiunala fiindu la indepartat, sălii șiungureni pe teritoriul Dunării.

Acésta ideia e in adeveru civilisatoriu si merită sè-i se incerce punere in executare. De candu comitele Lónyay este ministrul presiedinteungurescu, nu face de cătu sè caute băsela unei invioiele, tienendu unu contactu ne'ntreruptu cu sieffi dîteritorul nationalității.

E lesne de inteleseu căceste negotiatori nu potu dà neaceste rezultate favorabili de cătu dintr'o di intr'alt'a, că trebuie sè s'astepte de la timpu o romaniare salutară a spiritelor;

insa dejá faptulu unoru asiduie negotiatori din partea ministrului presiedinte dovedesc că spiritul seu si conciliatore si că aplicarea forței si a midilócelor violenti sunt escluse din portarea sa catra natiunalității. (Vide Neoplanta!)

Sunt aprópe diece luni de candu comitele Lónyay e in capulu sfaceriloru. Anca de la venirea sa la potere, Croati trameau deputati in diet'a Croata, cari nu voiau sè recunoscă pactulu incheiatu la 1868 intre Croatia si Ungaria.

Serbii vorbiau in gur'a mare despre revolutiune, si Romaniai nbservau o pasivitate ositile catra Unguri.

Astadi vedemus că Romanii, in locu d'a subsemnă prin deputati loru proiectulu de adresa alu Serbiloru, cari ceru unu teritoriu natiunalu, adopta cu óre-cari modificatiuni proiectulu de adresa alu maioritatii. — (Bravo!)

Ajunga atât'a. — Onorabilii lectori ai nostri ni vor crede — de sicuri, déca li spunemus că ne cuprind grézia de atât'a mintiuna si mistificare perfida, pre care — par că din adinsu a combinat'o unu spiritu diavolescu, pentru d'a areta mareliu publicu alu „*Romanulu*“, că totu căte se publica — si in „*Albină*“, si in „*Federat.*“ si cu „*Gaz. Trans.*“ ba pana si in „*Telegrafulu Rom.*“ cu unu cuventu, in totu foile romane natiunale de din căci — despre asupririle si nedreptătirile, si a nume despre aplicarea midilócelor violenti, intimidatorie si corumptoria, din partea regimului dlu c. Lónyay in contra natiunalitățiloru si specialu in contra romanilor, — totu sunt niscari scorniture malitiose din parte-ne!

Si „*Romanulu*“ republica acelu articlu in colonele sale — foră vr'o reflesiune si reserva!

De parte am ajunsu. Déca dd. de la Romanulu vor merge nainte pre acéstacale, ourendu vor ajunge a glorificá inteleptiunea si lealitatea lui Lónyay, pentru că — pre banii tieriei, infinită in midilócul romanilor, in Clusiu, o universitate eschisivu magiara!

O alta vóce suna:

„Este unu timpu de candu, de la o marginie a tieriei pana la cea-lalta, nu se aude de cătu gemete ne'ntrupte de suferințe, de nelegiuiri, sub acerst regimul nemoralu, coruptu si corumptorius, care carmuesce tier'a spre a umili la straini.“

„Nu este judeciu, nu este comună, nu este cătu, in care sè nu se comita pe fie-care dia-cate o nedreptate, căte unu abusu de potere, căte o impilare, căte o subtragere de bani publici de catra hotii de orasini, căte vr'o jafuire de cătu hotii de padure, căte vr'o urmărire judecătoriesca din porunca, căte vr'o persecutare in interes; in fine, nu este localitate si nu este dia in care legea si dreptul sè nu fia sfasiate si batjocorite, si in care poterea bunului placu si arbitriariu sè nu decida de onoreea si de avarea cetătiénoului.“

„Totu lumea onesta si laboriosa, totu cetătiénoul onorabilu si consciintiosu, sufere lovituri grave in interesele materiali si morali; toti yedu reulu, toti ilu critica, dar mai nici unul, mai niminea n'are curagiul sè-lu arete in tota goliuinesca lui, sè-lu combata, de cătu numai pressa a iudependinte. — Ori ce plangere, ori ce reclamare, ori ce overcolire, ori ce miscare se face, — déca se face, — mai totu de un'a numai in siópte, in secretu, cu sfîrșita, si in data ce ar fi vorba ca sè se constate faptele, mai toti, chiar suferindii, dicu: „nu sciu, n'am vedutu!“)

Astfelu „*Telegrafulu*“ din Bucuresci scrie in fruntea numerului seu 200 despre starea lucrurilor acolo, in Romania libera.

Cumca — intr'adeveru asiá este, — séu că dóra domnii de la numit'a fóia, preocupati de spiritulu loru de partita, essagera — unele, séu totu chis, — nu potem sè scimus: cea-ce noi siicru credem — e, că publicul nostru de pretotindeni din a nostra patria ungurésca si a nostra monarchia gémenea, candu vor fi cetitu mai susu cuvintele ce reprosuseram din „*Telegrafulu*“ in iniția loru au trebuitu sè societăsca: acest'a este portretul stării lucrurilor la noi!

Celu pucinu astfelu ni-o desemna nòa o suta de corespondinti, ce primiu pe fie-care septembra, acea viétila plina de suferintie si necasuri, batjocurit'a libertate constitutiunale, cu carea — 'si dău tota trud'a sè ne fericește domnii magiari de la potere.

Si totusi, ori cătu de negru si inspaimentatoriu este portretul ce ni-lu face „*Telegrafulu*“ si ori cătu de multu acestu portretul esprimo starea incurorii la noi, — elu este de parte d'a fi completu. I lipsescu duoue trasure caracteristice, duoue rane sangerande in facia, ambele rane de mórté!

O data, esecutiunile de dare, cari foră privintia că bietulu poporu — dupa recolt'a cea slabă de estu timpu, n'are nici panea necesaria, — se continua spre ingrozire si indignatiunea comuna!

Dap' aceea că, in pările de la Tisza, unde poporatiunea din caus'a versărilor de ape — a fostu lipsita de recolta, si unde miliónele strige dupa ajutoriu, dupa grâu de semenza si de pane, unde numai Torontalulu si Temisiulu au trebuita urginte de peste 2 milioane de meti, si — totu rogările si vaierările sunt in daru, nime nu aude strigatulu desperatiunei, si — sute de miile de poporu sunt amenintate de aperi de fome!

Acesta trasure lipsescu din portretul *Telegrafului* din Bucuresci; cu atât'a tipulu stărilor nostru intreco pre ale loru!

Nu se vaieri deci, nu lamentedie atât'a; căci — reulu din colo totu este de parte d'a fi ajunsu la culme! —

In fine inca un'a, pentru ca se avemu de totu!

Foile amice guvernului de astadi alu Romaniei, publica reporturi esaltante despre manevre, esecute de o armata romana, adunata si concentrata din totu pările tieriei — in jurulu Tergu-Vestei.

„Pressa“ — buna óra serie:
„Pentru prim'a óra, dupa lungi si trieste incercări ale sórelei, se vediura pe acel campi stralucindu — la sórele Romania, armele portate voiosu de flii ei.“

„Éra timpu, ca organizarea armatei natiunale, conform legii celei nuoane, să începe a-si da fructele sale si ca concentrările si miscările militare să probeze prin taptu aptitudinea fierbaturii intru imprimirea detorsei. Acestu modestu inceptu contine in sine unu viitoru mare; o data impulsu data, organizarea va continua, spiritul militar va reinviu din ce in ce mai multu si portarea cu voiosu si bravura a armeelor va intra in datinile poporului romanu ca si in timpul de gloria de alta data“ sol. scl. —

In ultim'a dia a concentrării, dupa multu laudatele manevre de la 4 octombrie, domnitorul a adresat unu „ordinu de dia“ catra armata, carele merită a fi cunoscutu de totu romanulu; elu suna:

Ordinu de dia.

Oficiari, sub-oficiari, corporali si soldati!

Pentru antai'a óra in Romania o armata neutrată din totu ungurilor tieriei a esecutat manevre pe unu teritoriu de o intindere de peste 120 de chilometri.

Legea din 27 martiu a produsul a fruptele sale; totu comunele au fostu reprezentate la aceste operatiuni, adeverat'a imagine a resbelului.

Cinci-spre diece dile de marsuri si de manevre, esecute cu soliditate si cu acea inima care arăta aptitudinea văstra la armă, dove-deces că tier'a pote comită pe voi.

Voi cei din armata de linia ve veti intorce in garnisonele văstre si nu uitati că sunteti scol'a cea mare militare a patriei.

Vi multumescu; acceptu si ceru multu de la voi. —

Dorobanti si calarasi! intorcandu-ve in comunele văstre, spuneti parintiloru si fratiloru vostri că Domnitorul este multumit de voi si că tarif'a tieriei constă in organizarea văstra.

Déca armata permanentă este menită mai cu séma, a formă cadrele, voi sunteti aceia cei dati mascole. — Oficiari, sub oficiari, corporali si soldati!

Iubiti disciplin'a, faceti din trens'a o religiune, indepliniti cu săntenie detorintele văstre, si tier'a recunoscetória va bine cuventă. — Datu in Tergu-Vestei, la 5 opt. 1872.

CAROL.

Despre dările directe in Ungaria.

Bugetulu ce ministrulu de finanțe, dlu Kerkápolyi, presentă acu cinci septembri Dieciunguresci, este alu sieseala de la instalarea domnilor magiari la potere. Aceste siese bugete, comparandu-le si deducendu consecintele naturale, ce resultă din cifra loru progresiva pentru desvoltarea materiale a tierii, pentru urcare proportionularu năstru de dare si a speselor năstru de manipulatiune si administratiune, — fia-cine va trebui sè recunoscă, ori cătu de plecatu ar fi altimetrele actualului guvern, că Ungaria in adeveru progresăda ca nici una alta tiéra in lume — intru inmultirea sarcinilor publice si ingreuiarea vietii locuitorilor sei!

Pentru a ne convinge despre acést'a, e necesariu sè tratam mai antainu dările directe si sè comparăm la o lalta relatiunile acelor'a din cei din urma siese ani; sè essaminăm apoi urcare tuturor dărilor năstru si proporția speselor corespondentice a celor urcați

Si mai mare desclinire aflată la darea după venit. Acă preliminariile arăta:

pre anul 1868: 6.500,000 fl.
" 1869: 6.435,000 "
" 1870: 7.049,000 "
" 1871: 8.172,000 "
" 1872: 9.183,955 "
" 1873: 10.581,351 "

Urcarea adecă e continuă, și batătoria la ochi, între 1868 și 1873 diferența e de 3.881,351, adecă 37%! Va să dica, darea de venit s'a marit pre fiecare anu cu 6%/%. Acătă e de 12 ori mai mare decătă urcarea anuale a dării după pamentu, și de două ori mai mare decătă a dării de casa.

Acăstea sunt pre scurtă rezultatele dării loru noastre directe.

Dar cătă sunt spesele ce se facu pentru aceste dări? Său cu alte cuvinte: Cătă costa ieptărea, incassarea și totă manipulatiunea acestor dări, pana candu ele ajungu din pun'g'a contributorilor la locul destinației, adecă 'n pun'g'a statului?

Repusul la acăsta întrebare bugetele nu ni-lu dau curat, fiind că ele nu arăta cifrele acestor spese — pentru aceste categorii de dări speciale; dar era proporțiunea urcării speselor pentru totă categoria de dări, adecă și pentru cele indirecte și de consumu. Au fostu sub acestu titlu preliminate:

pre anul 1868: 65.450,000

" 1873: 86.368,654 de florini.

De acă se vede în ce proporțiune înfricoșata se sporescu spesele administratiunali ale dărilor, astfeliu în cătă venitele tierei pre diuimetate și mai bine se cheltuesc prin administratiunea loru cea scumpă.

Dar mai chiar și nedubabilu ni arăta urcarea speselor cifrele ce le aveau — după buget — puru numai pentru incassarea acelor dări. Aceste cifre

pre anul 1868 au fostu 4.009.000 fl.

" 1869 " 4.248,000 "

" 1870 " 4.800,000 "

" 1871 " 6.215,650 "

" 1872 " 7.174,213 "

" 1873 " 7.260,889 "

Său urcău adecă aceste spese în siesse ani cu 44 de procente! pre candu venitele abia său urcău cu 14%, și pre candu totă lumea scie, pentru că pretotindenia s'a facutu si se face esperiintă, că — la o urcare a dărilor directe de la 46 la 56 milioane nu se receru organe noue si multu mai scumpe pentru incassare! La noi insa sub fericită stevanire magiara este altfelii; acă dd. ministri au trebuitu să faca posturi cu ori-ce pretiu, si cătă mai multe, pentru partesași loru!

In fine fiind că vorbă e despre despropoziția intre urcarea venitelor si a speselor, să mai cităm aici inca unu exemplu elatante de acăsta natură.

Ministeriulu ungurescu de astadi și cu mamelecișii din Dietă, au votat, după cum calcula unii barbati bine informati, garantii pentru drumurile de feru deja peste 60 de milioane la anu. Aceste garantii pre totu anulu impovește bugetul în mesura totu mai inspaimantă. Eta o scurtă aretare a crescerei loru — totu după bugetu:

Sub acestu titlu au fostu preliminate

pre anul 1868: 111,869 fl.

" 1869: 846,656 "

" 1870: 2.075,815 "

" 1871: 3.252,085 "

" 1872: 5.285,481 "

Nota bene, acăsta din urma suma numai pre diuimetate de anu! Pre anul 1873 său în prevedere că acăsta răbiește, să va uca la 12 — 133 milioane minimum!

Si apoi mai nego cineva că, finanțele Ugariei sub conducerea domnilor magiari de la putere, alergă spre — totale bancrotare!

Si totusi tiță si poporale nu li se smulgă din ghiare!!

Aradu, in 14/26 octombrie 1872.

(Parastasu pentru fericitulu erou naționalu de la 1848/9 Avramu Jancu, cu asistintia politiale. — „Meminisse opportet.) Décă n'am fostu în stare a remuneră eroicele si neuitatele fapte si merite ale defunctului prefectu, de magiari asiă numitului „Rege alu muntilor,” Avramu Jancu, pana ce eră in vietă, — semtiulu naționalu si pietatea creștinăscă ni im, pune, să-i glorificămu prin măcar rugatiuni bisericesci numele si să-i eternizăm si astfelui memorie, căci elu fia iertat, s'a consacratu intregu intregutiu, pentru emanciparea si libertatea națiunei sale subjugate!

Vedîndu romani aradani (mai nainte pururiă cei dantai la asemenea întreprinderi,) că in comunele vecine se tenuți parastase pentru Jancu, se decisera să ei, a satisfacă dorinței naționale si creștinesci, desigură terminul si publicașdău-lu pre din'a de astădi.

Nainte de a Vi descrie serbarea acestui parastas, Vi marturisesc sinceru, că de nou mi vine se plangu, candu eugetu la *asistintă a politiale*, ce — la recercare, se prezintă in *biserica catedrala romana*, pentru — ca să privilegieze a supră posibilelor demonstrații, despre cari se facuseră vorbe si denunțări, că s'ar fi planuitu.

Nu astu consultu a m' ocnă la acestu locu de *incidentale asistintie acestei politiale* — la unu actu atătu de piosu, la celebrarea parastasului — intr'o biserică autonomă, dar pre cătă s'a semtitu multimea de creștini indignați pentru acăsta intemplare, pre atătu d'alta parte ne convinseram, că stepanitorii ne tiensfati cu politi'a, fiind că se temu.

Premitiendu acăstea, vinu a Vi descrie pre scurtă decurgerea acestui parastas.

Flindu astădi si serbatorea cuviossei *Parascheva*, după finirea stei liturgie, se celebră parastasul cu totă solemnitatea, pontificandu parintele protopresviteru *Ioanu Ratinu*, asistatul de parochulu *Joanu Russu*, de capelanul *Boadea*, si protodiaconulu oppscu *Josifu Goldisicu*, fiindu de facia creștini numerosi, mai multi din tre plugari si meșteri, toti cu luminări aprinse in mani.

Si dintr-o confratii si coreligionarii nostru serbi venisera mai multi la biserică nostra.

Trista a fostu acăsta serbatore pentru noi; ea storse lacrime din ochii multora, si — din gură tuturor resunau cantările funebrale.

Tenerimdea pusese velu de doliu pre peleri, ca să arete, că vră se fă demna sucreștiută si națiunei. In midiloculu bisericei era unu catafalcu invescutu in negru, in facia căruia parintele protopopu pontifice cu asistintă de preoți celebră servitulu funebralu.

Cantările indatinate s'au esecutat de tenerimea institutului clerical si de bravulu invetatoriu P. Popoviciu cu invetaciei sei.

Dar totă aceste li-au intrecoțut Tabloului femeilor romane, o comună de doiu, cum nu s'a mai vediutu pre aici!

Femeile romane intr'adeveru au redicatu solenitatea la nătimea cuvenita, căci ele se infatiasiara multe, si candu preoții intonara giganică cartare: „Cu dreptii odihnește Domne sufletul robului Teu,” atunci acela femei, tinere si betrane, se apropiara de catafalcu, de tristul altariu, si cu demnitate după datina creștina luara colivă.

Una faptu demn de mamele romane, — cari sunt chiamate a dă națiunei *fii crescuți în simțiamente naționale adverate*; căci amaru se insiela cei ce credu că totu insulă simtiescă curat romanescă! dar si mai amaru se insiela cei ce — nesentindu romanescă, engetă că facu bine!

Despre acăstă s'a potutu convinge veri cince dintre cei de facia, candu veneratulu parintele protopopu roști de pe amvonu cuventarea funebrală, — arătându ascultatorilor creștini — pe scurtu, dar cătă de lini intielesu: că ce fiu fideli si bravi alu națiunei salo a fostu fericitulu *Avramu Jancu*, carele s'a luptat pentru națiune si biserică cu totă rezoluție si cu deplina abnegare de sine.

Cuventulu funebralu 'lu roști parintele protopopu pontifice si ascultatorii erau cu inordata atenție, candu acelă dise:

„Acestu barbatu, care a arătat Romanului ce este droptulu seu; l'a desceptat din somnul stricatosu, deșteptându-lu la virtuti si la simțiamente naționale; elu carele n'a pregetat cu armă in mana a se luptă pentru dreptulu național si bisericiei, consacrându-se pentru inaltiatulu Imperatur, Domnului pamentescu!“

„Acestu barbatu — numai există, elu a morit in necasuri si suferintie grele, trăpesci si sufletești; dar a lasat după sine unu nume nemoritoriu, pe care Romanulu binesemitoriu si banu creștinu, cu pietate 'lu amintescă!“

„Svenirea si memori'a lui Jancu nu va peris din inimă romanilor — pre cătă timpu va mai fi unu genunchie de romanu pre paternu!“ Să-i urămu deci cu totii din adunculu inimii unu piosu: „Ddieu să-lu ierte!“ — „Să-lu ierte Ddieu, Aminu!“ Si eu atătă a soleitatea funebrală, sub asistintă politici — s'a terminat.

Confratele si concetăianulu nostru, dlu Dogariu, si cu epitropulu primariu, dlu Iorgoviciu, dedera si pomană inadătata; pentru că se nu lipsescă nemică din pietatea naștră catre marelle barbatu!

Din Bolduru langa Lugosiu

ni se tramite o corespondintia subscrisa de „unu reprezentante in numele aloru diece,” numiti si acești, spre publicare. Ni pare rou, că angustimea spatiului nu ni ierăta a publica acea corespondintia in totu cuprinsulu seu, după cum ni se cere; dar totusi credem a indestul pre tranșietitori, de că vom publica essentialul din ea. E vorba de unu imprumutu de 60,000 fl. ce antistele comunale, sprinținito potestașa politica, peste voi'a unei mari părți a locuitorilor, cari in acestu imprumutu vedu ruină satului, vră se-lu contraga „in favorulu locuitorilor,” si spre acestu scop pretinde, că reprezentantă comunala să-si dea invuirea, pentru d'a se potă intabulă acestu imprumutu pe avere, respectiv pasiunea comunale intrăga. Lucrările pentru contragerea acestui imprumutu s'au inceputu inca astă primăveră in lună lui maiu, o data cu agitațiunile pentru alegerea lui Szende Béla de ablegatu. Omenii erau pe atunci in mare lipsa, si domnii magiari si magiaroni, ca să căsige pe alegatorii din Bolduru pentru candidatul loru, li au promis prin antistele comunale intrevenirea loru la careva reunione de creditu din Pesta. Umblat'au atunci antistele cu notariulu comunale, nou jidau botezat, pe la totă bancile de creditu din Pesta, dar foră vre-unu rezultat, căci bancale cereau ipoteca, ér colindatorii n'aveau de unde se o deo; colindarea acăstă prin Pesta, mai tardu Viena, ba mai pre urma si Gratian au causat spese enorme, cari au trebuitu acoperite prin imprumute luate cu căte 40%, căci in lăd' comunale domnia o golitunie absolută. Alegerea ablegatului au trecutu, din alegatorii romani din Bolduru cea mai mare parte a votat cu Szende Béla, dar imprumutul dorit in lipsă cea mare, n'a esită nici pana astădi. Alegatorii se trediră, că n'au facutu bine, că si-au datu voturile candidatului neromanu, care ca diregatoriu ministeriale in dieta nu poate ocupa altu locu, de cătă intre mamelecișii guvernului, si ca atare pentru interesele materiali si morali ale poporului romanu nu si-va sparge capulu. Intr'aceea lipsă a poporului cu venirea sacerisibului mai incetă, si de să recoltă in unele produse a fostu de totu slabă, totusi in cucurudiu si destul de multiamplitoare, asiă incetă omenii au incetat a se mai gândi la imprumutu. Dar cu atătu mai multu se găsescă la acăstă antistele si notariulu comunale si ambă in ruptul capului, ca să-lu contraga. Si fiind că acestu spre scopu nu astă sprinținire la reprezentantă comunale, o batjocorescă pră acăstă, si comitu cătă totă nelegalitate. Omenii s'au plansu mai de multe ori pana si la comitole supremu, care in fine li spuse, că imprumutul totu se va contraga, inse numai pentru aceia, cari vor vră se partecipe la elu, ér de ipoteca se vor separa părțile competente imprumutatorilor din pasiunea comună a satului. Să deo Dumnedie se se alărgă omenii nostri cu vre unu bine din acestu imprumutu, fortatul pentru interesulu judeului si notariului, dar năcăsi se impare, că nu multu bine va fi de acă pentru densii, ni frica si de aceea, că din banii imprumutati cea mai mica parte va deveni in mană imprumutatorilor, căci din elu se va subtrage mai multă contribuție restante, apoi detorile contrase pentru acoperirea speselor, apoi detorile private ale fie-carui imprumutatoriu, apoi remuneratiunea pentru antistele si notariu, cari dora nu vor fi amblati atătă lume de pomēna! Si mai inca cătă apo si apo!! — Astfelui bietilorimprumutatori li va remană — mai nemică. Dar replatirea imprumutului va trebui să se descurge regulat ce de nu se va intemplă, va veni esecutiu si va vinde pasiunea si — vai de omu! Gănditul s'au imprumutatorii la vremi rele, candu nu va fi cu potintia să plătesca rată scadiu? gănditul s'au ei, că in acestu casu ei vor remană foră pasiune? gănditul au ei la incurcătorele ce se vor nască de aici intre locuitorii cu pasiune si cei foră de pasiune? in fine la aceea, că ei si copiii loru prin acestu imprumutu potu ajunge la sépa de lemn!

Din inima, pururiă ingrigită pentru binele poporului, li dicem inca odata, să se găsescă bine la pasiul ce mai multu impinsi de domni — vor să-lu facă.

Aduca-si a minte de proverbiul românescu, care forte nimerită dice: „unu nebun arunca usioru pét'ra in fontana, pe care apoi dice intelepti se chinu si nu potu s'o scăta.“

Uniadora, in 25 oct. n. 1872.

Sunteti rogati, dle Redactore, a luă cunoștiința in pătiuit'a „Albina,” despre aceea că — tandem aliquando, post multa discrimină rerum, in diu'a de 12 a. c. ajunseram de se vedem organizata si municipalitatea liberei noastre urbe Uniadóra!

Trei romani au isbutită d'a fi alesi intre magistratuali, si a nume dd: George Danila, de primariu, (polgármester,) Dr. Laz. Petcu, de fiscul magistratual si Simeonu Popoviciu, de ratinimiu seu contabilu.

Multumirea este, căci aceste trei persoane, asiă-dicendu de frunte si decidetorie in sfârșirea municipali, de după trecutulu loru se bucură de renume bunu si deci se speră din parte-le că vor promova cu zelul si credinția binele comunu alu poporatiunei ce ii-a investită cu in crederea sa.

Temesiéra, in 15/27 oct. 1872.

Incerările comisiunali de impacatiune si resp. despărțire ierarhica amică, in comunele Stu-Andrasiu si Beicicarechiulu-micu n'au succesu.

Cauza nesuccederei trebuie să o atribuim nepăsării serbilor si a nume a comisiunii serbești. De parte sunt frati serbi, d'a fi leali casă noi! Ei totu cu aceea se magulescă, că fiindu ei in posesiunea unui numeru considerabile de romani, acesti-a cu timpul vor taberi si să vor lasă de luptă si astfelii mereu se vor preface in serbi, vor inmultii numerul atătu de scădiu alu acestor'z. Tare se insiela! Nu mai are nici unu farmecu, nici o atragere serbismulu pentru poporul nostru.

Destulu că la St. Andrasiu, fiindu orulu serbilor după conscripțiunea antistie comunale — numai 89 suflete, si asiă după *invotél'a delegatiunala* ne-avendu ei dreptu d'a cere despărțire, comisiunea serbescă pretinse conscripțiune nouă; romani se invoira, dar — serbi veindu-se pré pucini, cerură amenare. Si asiă s'aleșu nemică.

In Beicăresculu-micu, numerul serbilor s'a arătat de 570, ér alu romanilor de 535 suflete; ambii preoți sunt serbi; scăla de ase menea; romani n'au nemică! Romanii nostri aci pré bucurosi ar fi fostu de a se impacă cu condițiile din partea serbilor, precum loau acordatul in Monosturu romanii minorității serbe; insă — ce să mai dicem, candu serbi la infacișarea comisiunilor nu se infacișă de cătă 6 insă, si acestia invetăti de popii loru, nu voia să se plece la nici o concesiune pentru romani! Comisiunea serba inca nu-si dede truda de felu ca să capaciteză pre omeni, să se impacă fratiese. Astfelui lucrulu remasă ca să se caute cu procesu!

Acesti dd. serbi eugetă asiă: pre langa justiția magiara — vor mai trece cătă-va ani, pana să se aduca judecată; pana atunci multe se potu intemplă, si noi — potem corumpe si instraină poporul romanu, si asiă am remasă pentru pururiă domni preste elu, casă de 170 de ani! Dar in fine si de căci ar

o comisiune de trei membri la rev. d. profesore *Filipu Musta*, spre a-lu rogă să binevoiescă a ocupă locul presidialu. Rev. d. profesore satisfacendu dorintie comune, se prezintă în midicoului jumimei, unde salutat cu entuziasme „să trăiesc!“ — ocupă locul presidialu, cu o cuventare insufletorie, despre scopul și nevoieitatea societății noastre. Societatea pasă apoi la alegerea celor lătii functionari, și alese de vice presedinte pe dl *Massimiu Popoviciu*, din curs. alu III. de notar coresp. pe *Ioanu Velovanu*, din cursal II. de notar alu siedintelor pe *Andronicu Mageriu*, din curs. alu III. de cassariu pe *Georgiu Buru*, din curs. alu II. de bibliotecariu pe *Trifonu Militariu* din curs. alu III.

Insufletirea si cu concordia cea mai frătiesca, cu carea a intrat societatea acăstă în activitate, dă basata sperantia de celu mai frumos progresu, in pace si armonia, fiind toti convinsi, că astfelii va inflori caușa carei servim si va produce fructele cele dulci si demne de numele gloriosu, ce-lu portămu. — Domne dieu să ni ajute!

Massimiu Popoviciu, *Joanu Velovanu*, vice-presedinte.

Langa Versietiu, in opt. 1872.

Multu onorata Redactiune a Albinei! Vinu a Ve rogă, să aveți placerea dă luă cunoștința despre conferintele invetatoresci, ce se tienura in Costeiu in datele de la 17—21 sept. st. v.

La aceste conferintie s-au adunat invetatorii tractului mai toti. De comisariu consistorialu ni-a fostu delegatu dlu docinte *A. Draganu*, dar s'a infacisatu și dlu protopresbiteru alu Versetiului, si după ce s'a celebrat mai antau servitiul ddișescu, siedintele s-au deschis prin discursuri frumose din partea atâtă a dlui protopopu, cătu și a comisariului scolasticu.

S'au desbatutu apoi a supr'a punturilor, ce instructiunea ven. consistoriu ni le propue cum- și cătu ar fi a se invetă pruncii din *istoria naturală, geografia, istoria patriei, economia si gradinarită*, in fine din drepturile si detorintile cetățenilor si din gimnastica, si tōte aceste intrebări s'a deslegatu cătu mai bine.

S'a mai desbatutu — totu după cerculariului episcopescu intrebarea: de către conferintele se află bune si necesari? si respunsulu a fostu, că — da, in tōta intemplarea, numai de tacă de 2 fl. 50 cr. să fia deslegati invetatorii.

In fine — precum se vede, după pregătire formale si pentru ceva scopu abia priceputu, s'a facutu propunerea si — firesce să și primitu, ca dlui Eppu dicesanu, din a cărui inițiativa si după alu cărui planu s'au introdusu conferintele, — pentru ostenele sale să se tramita o adresa de incredere si multiamire.

Adres'a pre carea dlu concernante o avea gat'a, numai de cătu să si subserisă si espeditu.

Ca de incheiare s'au tienutu parastasu pentru fericitii E. Gozdu si pentru Constantin *Ioanoviciu*, binecuventandu-li invetatorii noștri memorii cu totii.

Astfelii in cea mai buna armonia terminandu, conferintele s'au desfăcutu și membrii ei au returnat fiecarele la ale sale!

Dieu ou noi! — *Unu invetatoriu.*

Langa Oravitia, 16 octombrie.

Permiti-mi, Dle Redactore, a aduce la cunoștința romanilor de bine, cum unii dd. preoti se insufletiesc de scăla, cum ei se interesează de salariale invetatorilor.

In comun'a *Ticvaniulu-micu* in 2 octombrie a. c. se desbatu bugetul comunulu pre anul 1873. — Facerea bugetului firesce după legă se tiene de reprezentanța comunala, in care corporatiune sunt mai toti dd. preoti ca viriliști. Venindu și partea cultului la ordine, adjectul invetatorescu din locu a indreptat catre reprezentanța, rogarea: să binevoiescă a-i provadă in bugetul comunulu sumă de 50 fl. v. a. care suma de trei ori s'a publicatu in concursu, si s'a și staveritul anulu trecutu prin comitetul parochialu.

Parintele Pavel Traileviciu, administr. parochialu, omu plinu de ambițiune, ura si nesufiintă, indată după ce dnulu notar co-munalu Miclia cătu rogarea invetatorului adjuncțu, si puse intrebarea că — *invoescu-se* a primi sumă de 50 fl. val. austri. in bugetul comunulu său nu? — toti fusera cuprinși de in-doiela si incepura a se contielege privatu unii:

ou altii, că — ce ore să dici si facă? — dăru susnumitul preotu și redică văcea sa cea de apostolu dragalasius dicendu: „nu! nici de căci am disu din capulu locului că numai de căci invetatorul va fi strainu, er nu din locu, numai asia i se vadă.“ — Hei taica popa! Usiori este a aruncă d'astea — ca cu fare'a; — dar ai placerea dă cătă in concursulu din 4 noiembrie an. 1871, publicat in „Albina“ sub nr. 99 din acelu anu, si te vei convinge că — n'ai dreptu!

Apoi mai dica cineva, că preotii toti doresc prosperarea scălei, toti iubesc armonia, pacea, bun'a intelegeră cu invetatorii? Inspector — da, acăstă vor să fia, si nu ea să ajutore, si sprigine starea materială cea misera a bătutului invetatoriu, — ci să-ii omora, să-ii nimicăsa cu totul, precum facă și acestu ciudat d. preot din Ticvaniulu-micu, candu midiochi stergeră din bugetu a amintitorilor 50 fl. din salariul de 200 fl. v. a.

Unu membru alu comitetului parochialu.

Varietati.

— (*Crestinii nostri din Gaiulu-micu*), cottulu Temisiorei, suspina catra comisiunea concernante pentru încercare de despărțire ie-rarhica, ca să-si aduca a minte de ei o data, căci într'adeveru li s'a urtu de stevanirea străina si ar doră să scape de ea. —

— *Provocare catra judele comunulu din Luncani langa Fagetu!* In Luncani se zidesc biserica nouă, dar seraf'a cea mană impedecea greu gătirea si folosirea ei. Ddie bunul a datu indemnă unui crestinu cu inima, unui judecă insufletit de bine, cu numele *Jos. Martinescu*, de să indură a oferi 41 fl. pentru cele trei cruci necesare, un'a mare in turnu, si duoune mici. Primindu acesti bani, 41 fl. judele comunulu, ca persoană conducătoare, a și plecatu in data la Lugosiu, pentru cumpărarea crucilor, si a cumpăraturu un'a mare cu 10 fl.; er duoune mice cu 8 fl. Sum'a = 18 fl; remanendu-i restul de 23 fl. — Se dice că acestu restu de 23 fl. diapanul judecăresc prin birturile Lugosiului, pre candu poporul ar fi poftit să se dea pre cărti bisericesci, cari lipsescu. Deci — in numele tuturor celor interesati se provoca prin acăstă dsa judele din Luncani, cu numele *Florea Dumitrescu*, să dea societă publică despre bani si să se spele de grău'a invinovatire ce i se face, că — a mancatu si beutu banii daruiti santei biserice!

— (*Este pră caracteristică*), cea-ce publică unu statisticu despre proporțiunea spesei lor pentru scăle si pentru politia, — in Petropole, Viena si Berlinu, si care drastica proporțiune totu de o data ni arăta si spiritul de care sunt conduse acele trei mari imperi, ale caror capitale si resedintele sunt cele trei urbi insirate. In Petropole, capitala Russiei, se spesădă din tōte venitele ei 1 procentu pentru scăle său invetimentu, in Viena, capitala monarhiei austriace — 9 procente, in Berlin, capitala Germaniei, 31 procente. Pentru alte scopuri filantropice Berlinulu cheltuiesc 22, Viena 15, Petropolea 9 procente. Din contra pentru politia Berlinulu dă 17, Viena 21, Petropolea 51 de procente din venitul! De acă este că in Berlinulu se tiene totu pentru 495 de suflete 1 politianu, in Viena totu pentru 416, er in Petropole totu pentru 210 persoane căte unulu. De acă se pote dejudecă si gradul de civilizatiune si — firesce — de liberalismu. —

Societatea pentru fondu de teatru.

Adunarea generală a societății pentru fondu de teatru romanu, conformu conclusului adusului se va tine in Timisiorela la 11 si 12 noiembrie an. c. calind. nou, cu urmatōr'a.

Programa:

Diua prim'a, 11 noiembrie.

1. Presedintele va deschide adunarea la 10 ore, in localitatea ce va fi destinata pentru siedintele adunării generale.

Cumpărare si vindere prenum si schimbare de totu felul de papire de statu. obligațiuni de prioritate, sortiuri, actie de drumulu de feru, de bance si Industria. Escomptare de cupone. Comanda pentru burs'a c. r. se executa pre bani gata seu o capara de 10%. Totu felul de sortiuri se vindu pre langa solviri in rate lunare de 5 fl. in susu.

2. Dupa deschidere se vor alege doi se-retari ad hoc.

3. Unul din secretarii societății va dă ceteire raportului comitetului despre lucrările sale de la ultim'a adunare gen.

4. Se va cetei raportul despre starea cassei societății, si peste totu despre membrii si ave-rea totală a societății.

5. Se va alege o comisiune de 5 membri pentru cercetarea raportului cassariului.

6. Se va alege o comisiune de 5 membri, la care se vor inscrie acei onorab. domni, cari vor voi a fi membrii societății, său a dă oferte in bani, precum si pentru a primi tacele de la membrii de pana acumă.

7. Se va alege o comisiune de 5 membri, la care se vor areta propunerile, ce s'ar face spre inaintarea scopului societății.

8. Se vor tine discursuri corespondiente scopului societății si areata mai antau comitetului.

Diua a dou'a, 12 noiembrie.

1. Deschidiendu presedintele siedintă a se va cetei si verifică procesulu verbalu alu siedintei trecute.

2. Comisiunea esmisa pentru inscriere de membri si primire de tace si oferte, va face raportul seu si se va luă conclu-siunea necesaria.

3. Comisiunea esmisa pentru cercetarea cassei va raportă despre acăstă si se va luă conclu-siunea a supr'a raportului.

4. Comisiunea esmisa pentru propunerii va raportă despre acestea, si se vor luă conclu-siunile necesarie.

5. Se va decide locul si diua adunării generale venitorie.

6. Se va alege o comisiune pentru verifi-carea procesului verbalu alu siedintei de astazi.

7. Presedintele va inchide adunarea.

Pesta, din siedintă a comitetului, tinența in 22 octombrie 1872.

Josifu Vulcanu, Alessandru Romanu, secretarii.

Pentru gimnasiulu rom. din Bradu

Prin MSa, dlu prepozitul *Macedonu Popu* ni s'a tramisă din Gherla o suma de 10 fl. la care au contribuitu: *tramitioriulu* si dlu *J. Anderco* căte 3 fl.; *J. Gulovich, Mih. Sierbanu, Aug. Munteanu* si *Dr. Basiliu Popu* căte 1 fl.

Din *Somoskés*, cott. Aradu, prin dlu *J. Voluntiru*, docinte, ni s'a naintat 7 fl. la care suma au contribuitu: dlu Eut. Novacu, parochu si ases. dn'a Flor. Novacu, dlu Nic. Albu, docinte in Cermeiu, si dlu colectante căte 1 fl.; Aur. Novacu studinte, si G. Herdeleu, căte 50 cr; dn'a Agrina Voluntiru 80 cr; Nic. Fauru, econ. si direct. scol. localu 60 cr; Maria Eauru 40 cr; Agenorul si Maria Voluntiru căte 10 cr.

Din *Jancahidu*, Torontalu, ni-a tramisă dd. Ioana Popoviciu, parochu si ases. 1 fl. si Sam. Vulcanu, notariu 2 fl.

Sum'a intrăga este 20 fl. —

Concursu.

Pentru statiunea de invetatoriu la scăla confessională gr. or. romana din comunitatea Birdu, cottulu Temisiorei, ppratului Jebelului, se publica concursu cu terminu pana in 29 opt. a. c. st. v.

Emolumintele sunt: in bani 60 fl. v. a. 16 metri de grău, 20 metri de cucerurdii, 50 lb. de clisa; 50 lb. de sare, 12 lb. luminări, 6 stan-geni de lemn din cari se va incaldfi si scăla, 2 jugere de livă, si cortelul liberu cu 1/2 jugeru de gradina.

pe patrariulu alu IV. celu din urma alu anului 1872, cu conditiunile de pana acumă si cari se vedu in fruntea făiei. —

Prenumeratiile se facu mai cu inlesnire prin avise postale.

Doritorii de a ocupa acestu postu, sunt avisati a-si tramite recursele documentate conformu statutului organiu si adresate comitetului parochialu, catra d. protopresbiteru *Ales. Ioanoviciu* in Jebel. (Zsébel.) Birda, in 8 octombrie 1872.

2-3 *Comitetulu parochialu*, in contielegere cu dl protopresb. tract.

Concursu

Pentru statiunea invetatoriesca, la clasă a II. de nou înființată, a scălei confesiunale gr. or. romane din comun'a *Ticvaniulu-micu*, pro-topresbiteratulu Oravitiei, prin acăstă se scrie concursu.

Emolumintele pentru astă data sunt:

1. Salariu anualu 200 fl. v. a. in bani gat'a;
2. Pausialu pentru cuartiru 40 fl. v. a.
3. Gradina pentru legumi 400 stangeni □
4. 400 stangeni □ estravilanu cu padure;
5. 8 orgii de lemn in natur'a;
6. Pentru scripturistica 10 fl. v. a.;
7. Diurne pentru conferintie 10 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a-si substerne recursurile instruite in in-tielesul statutului org. adresate catra comitetul parochialu, respectivului d. protopresbiteru in Oravita pana in 21 noiembrie st. v.

Ticvaniulu-micu in 8 oct. 1872.

In contielegere cu mine

Iacobu Popoviciu, m. p. protopresbiteru, *Comitetulu parochialu*.

Concursu

La statiunea invetatoriesca din comun'a *Jebelu*, comitatul Timisiorei, se deschide concursu pentru unu supliment invetatorescu, cu terminu pana in 21 octombrie a. c. cal. vechiu.

Emolumintele suplimentului sunt: 333 fl. 72 cr. v. a. salariul anualu; 1 1/2 jugeru de pa-mențu, cortelul liberu cu gradina si 4 orgii de lemn pentru scăla.

Recursele bine instruite au a se adresa catra on. sinodul paroch. gr. or. din *Jebelu* la dlu protop. *Alessandru Ioanoviciu* in *Jebelu*. *Jebelu*, in 7 octombrie 1872.

In co'tielegere cu d. protop. tractualu,

3-3 *Comitetulu parochialu*.

Se recomenda

tuturor dd. inspectorii de scăle si docinti — procurarea si introducerea in scăle a opsiilorui apretivitul si in acăsta făia:

„Elemente de istoria romanilor,“ pentru scălele populare, de *A. Treb. Laurianu*,

Editiunea a 9-a, corăsa si adausa. Pretiulu 30 cr. v. a. de unu exemplar, in partie peste 10 exemplararie, exemplarul cu 27 cr.

De procurat prin tōte librariile.

Tipograf'a lui S. Filtsch, (W. Krafft,) in Sibiu.